

VESTNIKOV
MESEČNIK

četrtek,
29. maja,
1997,
26. številka

Fotografija: Nataša Juhnov

pén

... marjetice
berén.

Čez mesec (26. 6.) pričakujte v Pénu prvo evropsko bombo po drugi svetovni vojni!

ŠPORT
(BREZ ŠAHA)TURISTKE
PADAJO!

Zgodilo se je, da je šefinja Turističnega društva Grad (skupaj z gasilskim in siceršnjim podmladkom tamkajšnje regije) **MARIJA HÜLL** dočakala Abrahama. Temu se drugače reče tudi 50-letnica, kar je tako okrogel in jubilejen dosežek, da ga je nujno potrebno primerno zaznamovati.

Zaj pa skočin, čeglij
k Abrahami!

Ce ne drugače, pa s skokom v brezno - s pomočjo izurjenega padalca seveda. In ker ne gre brez najpomembnejše postranske reči na svetu, so domiselni turistični aktivisti (skupaj s podmladkom) vse skupaj povezali z nogometom. Marija je namreč ob skoku s padalcem (in padalom) na nogometno igrišče pri Gradu prinesla kar 300 (nemških) mark vredno okroglo usnje. Daroval ga je - to se za ljubitelja nogometa in gospe Marije seveda spodobi - prav njen (Marijin) soprog. In da bi bila zadeva povsem športnojubilejna: z ženo veseleči se mož je ob padalski slovesnosti vsem potrebnim daroval še 100 litrov piva!

Foto: Ivan Juhnov

DVOBOJ NA SONCU

Škijoc!

KRIMINAL

Na naslov svetnika občine Moravske Toplice, gospoda **TIBORJA VOROŠA** iz Središča, je z odtisnjenim poštnim žigom v Murski Soboti, dne 23. IV. 1997, prispela razglednica njegovih »vdanih volivk in volivcev«, poslali pa so mu priloženega plemenskega bika **NEGRA 100175** (oziroma njegovo fotografijo). Interni pentutarski viri ugotavljajo, da so anonimneži najverjetneje pripadniki ilegalne organizacije, ki jo soboški kriminalisti poznajo pod delovnim nazivom **OBMURSKA HOBOTNICA**.

In kakšni naj bi bili motivi za njihovo pisanje? Najbrž je to nasprotovanje vnetemu prizadevanju gospoda Tiborja, da v opuščeni goveji hlevi v Motvarjevcih ne bi nastanili prašičev iz Nemščaka. Kot poročajo prej omenjeni viri, se preiskava o anonimki nadaljuje, seveda pa so vrata javnosti vsaj priprta.

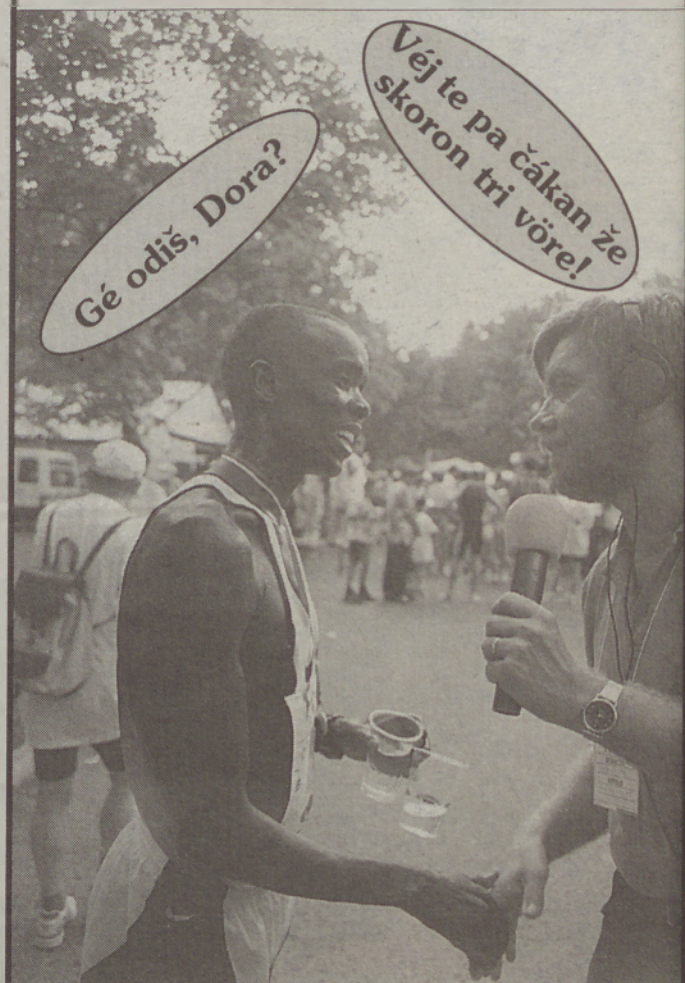

OBMURSKA HOBOTNICA

Li-pén

NEGRA 100175
Ocena Elite
Šam p i o n
novosadskega selma 1983
PV za pripravi 2 g/dva
RPV za mlečnost 105
oče: Nobel 720015
mati: Seka E 4866
M 8544-310-3.63

ATLETIKA

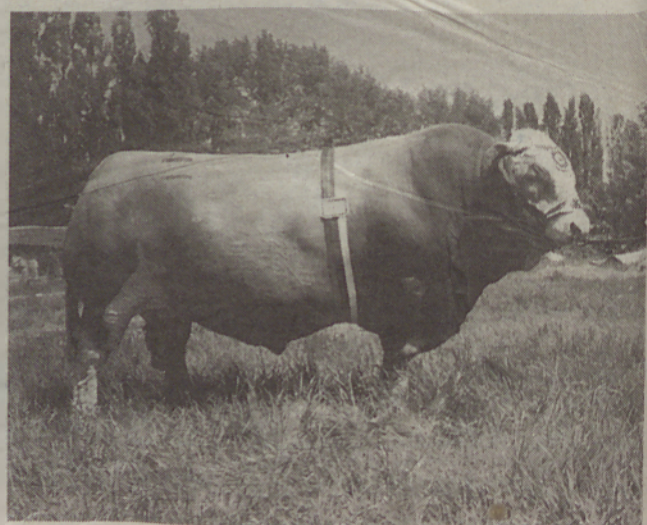
NEWTON CHARLES
SUBANO PREHITEL
MARJANA DORO!

Nedavno so bežali tako množično, da je marsikdo pomislil na najhujše: da se je namreč v Sloveniji zgodil državni udar. A k sreči je bil množični tek samo 17. maraton treh src v Radencih. Najhitreje ga je končal gost iz Kenije, katerega je kmalu potem ujel najhitrejši med reporterji (ki je vrh tega celo šef), **MARJAN DORA** z Murskega vala. S fotografije vam ne bo težko doumeti, da je vrli radijec vendarle bistveno počasnejši od poklicnega atleta, saj se je prvi komaj prirnil v fotoobjektiv, drugi pa veselo kraljuje sredi sličice, kot da pred tem ne bi pretekel že 42 kilometrov (in 195 metrov, če se strokovnjaki za dolgo bežanje niso zmotili pri meritvah proge).

Foto: juza

Spopadla sta se častna sestra **EMANUELA** in Delov dopisnik **IVAN GERENČER**. Prve sicer ne poznamo prav dobro, a že po profesiji ne more biti kaj prida militaristka, za Ivana pa gotovo velja, da je njegovo najbolj »smrtonosno«
orožje svinčnik (ali v sodobnem času računalniška tipkovnica). Pa tudi fotoaparat, ki je tudi predmet, ki sta si ga izbrala za svojevrsten dvoboj na soncu. Kdo je sprožil prvi, ostaja zavito v tančico skrivnosti, pa tudi to, kateri ima po bližnjem srečanju lepšo fotografijo ...

BIK ALI PRASIC?

SPOZNANJA

HOKEJISTKE V DEŽELI ŠTORKELJ

Organizacija
24. evropskega
klubskega prvenstva
skupine C v hokeju na
travi (za ženske!!!)
v Moravskih Toplicah
je bila navdušujoča.
Navdušile so tudi
maskote
(štorklje nad damami).
Tudi dame so
prepričale s svojo
simpatičnostjo,
saj jih sicer Li-Pen
ne bi fotografiral.
Le izidi tekem
hokejašic
Triglava iz
Predanovec so za
Pentute
manj zanimivi.

Podaj mi,
Eleonora!

Ka si nouri,
kak je vrouče!

BRHKA MELINČKA DEKLETA

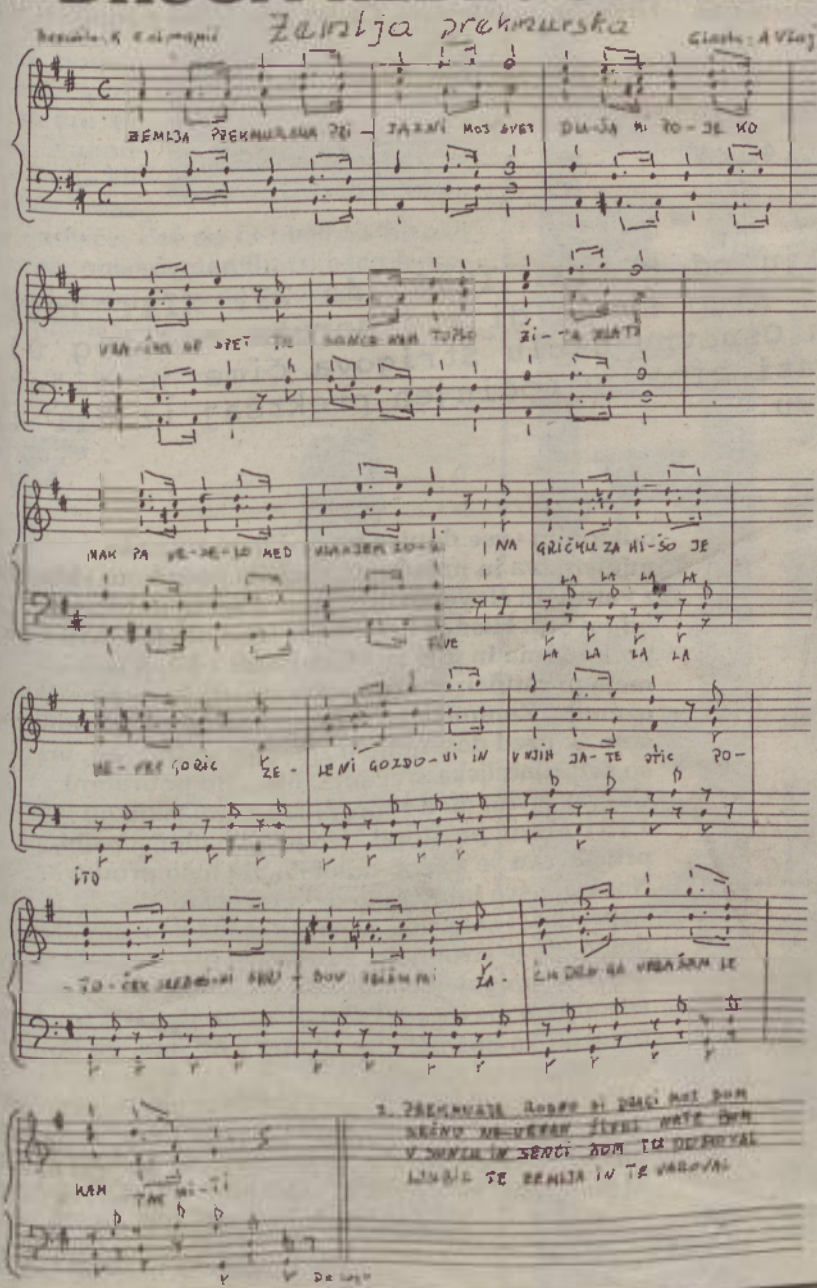
Ti jes že dan
tepke!

In tako se je Lipetu zgodilo, kar se
je moralo, in smo potihem (a ne
škodljivo!) pričakovali. Doslej je
skoraj sam slikal zgolj lepe, zdaj pa je
dobil konkurenco: J. Z. se je namreč
potrudil in lastnoročno postavil pred
fotoaparata NATAŠO FORJAN, RE-
NATO DUH in MARJANO ŠKA-
FAR. Vse tri krasijo Melince, vas v
občini Beltinci. J. Z.-ju so rekle, da
doma pomagajo pri gospodinjstvih
opravih, se učijo, hodijo v disko in
na domače prireditve. Ob zadnji
prireditvi so obiskovalcem prinašale
tako imenovane tepke (koruzne
pogače). J. Z. je tudi zapisal, da z
njihovih obrazov vejejo mladostni
elan, nasmeh in pogled v prihodnost.
Fino! In še, da rade pogledajo za fan-
ti, čeprav so še mlade. Ni tako fino!

IZBERITE PREKMURSKO HIMNO!

DRUGI PREDLOG ALEKSANDRA VLAJA!

Veseli smo, da razpis v prejšnjih
Tutah ni naletel na gluha ušesa.
Očitno smo potomci velikih očetov,
ki so naši zgodovini darovali
samostojno državo, Prekmursko
republiko, nacionalno zavestni in
nam ni vseeno, kaj bomo peli ob
uvodih v slovesnosti. Kot ni bilo
vseeno tudi znanemu glasbenemu
pedagogu ALEKSANDRU ŠANJITU
VLAJU, ki predlaga tole himno.
Napisal jo je pred približno pred 10
leti, prav v času, ko se pravzaprav
ni vedelo, kaj bi ob prej omenjenih
priložnostih peli. Tako so se s
Prekmurskim oktetom odločili za
tole. Besedilo je spisala književnica
KAROLINA KOLMANIČ:

ZEMLJA PREKMURSKA

Zemlja prekmurska, prijazni moj svet,
duša mi poje, ko vračam se spat.
Tu sonce nam toplo žita zlati,
mak pa veselo med klasjem zori.
Na gričku za hišo je venec goric,
zeleni gozdovi in v njih jate ptic.
Potoček srebrni s hribov prišumi,
začuden ga vprašam, kam tak hiti.
Prekmurje rodno si dragi moj dom,
srčno navezan živel nate bom.
V soncu in senci bom tu domoval,
ljubil te zemlja in te varoval.

Pišite, za kateri predlog ste, lahko pa
prinesete lastnega - seveda z notami in
besedilom. S himno za prekmurstvo (z
obeh strani Mure) naprej!

NAPIHOVANJA

Pih!

Očitno nam, da v Tutah napihujemo in mnogokrat celo
lažemo. Ni res, spoštovana bralka (bralec), skušamo le
slediti trendom sodobnega novinarstva in zaslužiti z
resnicami, ki so za nekatere to le na pol (kako je to
mogoče?) ali pa sploh ne. In če že napihujemo, pač
moramo, kar vam bo menda jasno, če se pogledate v
fotografijo sodelavca JOG-a: z vso silo sebe in predmet v
ustnicah napihuje EMIL BALEK, predsednik Občinskega
sveta Hodoš - Šalovci. In če mislite, da je tako pentutarsko
napihovanje pregrešna zadeva, imamo dokaz, da tudi to
ni res - če bi bilo, se namreč zadnji pomurski samski župan
ALEKSANDER ABRAHAM ne bi tako sladko smejal.

ŠEF SOBOŠKIH KRIMINALISTOV POBEGNIL IZ KOPALNE KADI!

KOM pen TAR

Topli pomladni dnevi so nas spet pognali v naravo. Polno sonca, brstenja, rojevanja novega življenja. Bolj optimistični smo vsi skupaj, ko se nam ni treba več zavijati v debele plašče, ko lahko koža začuti piš pomladnega vetra, ko obraz in roke pričnejo rjaveti od mladega sonca, ko mlade duše z objemom kažejo sebi in vsemu svetu, da je ljubezen ...

Sobočanom nam je najbližji in najlepši kraj za stik z naravo prelepi park, ki so nam ga zapustili predniki, h kateremu sami nismo prispevali veliko dobrega, kvečjemu smo s svojo nemarnostjo prispevali k temu, da se je poslabšal. Zlasti ob toplih popoldnevih se nas v parku nabere kaj pisana družina: mamice z otroki v vozičkih, izjemoma tu in tam tudi kak očka. Starši z otroki, ki so se ravnokar naučili prvih korakov in besedic. Oboje počno z velikim navdušenjem in z razveseljujočimi napakami, tako simpatičnimi spomini za pozneje, ko bodo veliki in jim bomo pripovedovali, kako je bilo, kako se je slišalo, kar so demonstrirali. Pa zelo stalne skupine upokojencev, tu prevladujejo moški, ki odhodijo svojo obvezno in načrtovano turo, se postavijo v gručo v kaki prijetni senčici in debatirajo o Obalu in Slavici, o Drnovšku in Bučarju, o Janši, o pokojninah, o Žizku in avtocesti, o bolečinah v križu in o pogostosti nekaterih svojih telesnih aktivnosti. Pa še o kakem pogrebu koga od njihovih vrstnikov.

In parčki. Zaljubljeni. Držeči se za roke. Gledajoči si globoko v oči. Zlepljenih ustnic in jezikov.

PASJE BOMBICE

In skupine mladih. Z litrom poceni vina iz samopostrežnice. Z žganjem in kokakolo. S skritimi injekcijami ... Oni brez vsega naštetega k sreči še prevladujejo. Časi pa so taki, da se bojim, da izgubljajo bitko s slednjimi.

In zdaj pride zadnja skupina. Psi in njihovi lastniki. Tu so. V parku. Saj se morajo tudi živali razbežati in sprostiti. Ampak ne v parku. Ne spuščeni z vrvic. Ne tako, da lastnika ni nikjer v bližini. Ker imajo otroci prednost pri tem, da se v parku sprostijo, razbežijo, razigrajo. Pa jih starši ne upajo povsem pustiti, ker nikoli ne vedo, od kod se bo priklatil pes, brez vrvice, brez nagobčnika, brez lastnika, za katerega ne veš, kaj bo naredil. Kaj lahko naredijo na videz zelo prijazni psi, lahko slišimo in beremo. Napadejo lastnike. Njihove otroke. Otroke pred šolo. V parku. Imamo odlok o tem, da ne smejo biti brez vrvice, ki ga nihče ne nadzoruje, zato ga nihče ne spoštuje. V kulturnem svetu gredo lastniki s psom na sprehod in nosijo zraven lopatico in vrečko: ko se kuža pokaka, za njim počistijo. Ste v Murski Soboti že kdaj videli koga, ki je počistil pasji drek, ko se je žival podelala?

Tako je s tem. Ker večina svetnikov in župan nimajo več majhnih otrok, se požvižgajo na tovrstne tegobe dobesedno malih ljudi. Če pa razmišljajo malo dolgoročno: majhni bodo nekoč zrasli in bodo dobili volilno pravico. Vidiš, vidiš!

MARJAN DORA

RAZKRIŠKA KRIŽPOTJA TUDI

Slovenski sen je postal resničnost zdaj že zgodovinskega leta 1991. Nihče ni preverjal, kdo vse je o tem sanjal, pa vendar smo od takrat v samostojni, neodvisni državi - vrednota, katere pomena se zaveš šele ob dogodkih, kot so bili ti, ki zaznamujejo 90. leta.

Ni pretirano trditi, da se nam je v relativno kratkem času zgodila še ena revolucija - in ni pretirano tudi (kar so nas naučili teoretiki prejšnjega, očitno zgrešenega sistema), da vsaka revolucija pohrusta kakšnega od svojih sinov (ali hčera).

Ali po domače: ob vsesplošnem zadovoljstvu in veselju se porajajo tudi travme, pravzaprav tragične usode praviloma malih ljudi.

MARIJA CMAGER: »V AVTU VEDNO VOZIM

Marija in Adolf Cmager uradno sicer živita na Razkrižju, a lahko prideta do doma le prek slovenskega mejnega prehoda in nekaj metrov hrvaške zemlje. Šahovnica na zastavi pred hrvaškim mejnim prehodom, na katero kaže Marija, niti ne simbolizira gorja Cmagerjevih. Žal veliko huje skeli brezbržnost slovenske države in ljutomerske občine.

MESARIČEVI:

Banfi 140. V lični šele deset let stari hiši živijo Mesaričevi - Vlado uči na razkriški osnovni šoli matematiko, žena Cvetka slovenščino, sin Borut (1984) in hčerka Tadeja (1988) pa jo obiskujeta. Vsi so slovenski državljani. Tudi oni so med obema mejnima prehodoma, na tistem delu hrvaškega ozemlja, ki ga morajo prečkati

TABLA »HISA NA PRODAJ«

Cmagerjevi, če želijo priti domov (na Razkrižje). Hrvati jih imajo za »svoje«, zato jim ves čas pošiljajo različne dopise. Nazadnje največ v zvezi z otrokoma, ki bi jima po njihovem morali predavati štrigovski (hrvaški) šolniki. Vlado: »Naše uradno bivališče je Razkrižje 48, zato se na pošto iz Hrvaške ne odzivam. Če pa jo je treba podpisati, to

Protiv Vladimira Mesarića, JMBG
stanovanja Banfi 140/A

zbog toga što u razdoblju od 8. IX. 1996. do 23. XII. 1996. godine nije kao roditelj slao svoje dijete Boruta rođenog 01. listopada 1984. godine u Osnovnu školu Štrigova čime je dijete izostalo s nastave 375 sati čime je počinjen prekršaj iz čl. 45 Zakona o osnovnom školstvu.

STOGA PREDLAŽEM:

PREKRŠAJNI SUD ČAKOVEC
(općine grada)
Broj: 3-496/97 i 497/97
Datum: 7.5.1997.g.

POZIV
(za okrivljenika)
Mesarić Vladimir
Poziva se
da pristupi ovom prekršajnom sudu na dan 13.5.1997.g.
u 9.30 sati, ulica R. Boškovića 18 broj
soba broj 20 radi saslušanja kao okrivljenik zbog prekršaja iz članka kao u zahtjevu

po zahtjevu
Okrivljenik je dužan da osobno pristupi na saslušanje. Ako se okrivljenik ne može pojaviti, zove pozivu, naredit će se privođenje na njegov trošak (čl. 10. stavak 1. Zakona o prekršajima).

Renata Višić
Za točnost

Eden zadnjih »dopisov« vestnih organov sosednje države. Vlado Mesarič bi moral na čakovsko sodišče, ker »kao roditelj nije slao svoje dijete Boruta u Osnovnu školu Štrigova«. Med drugim so dopisovalci »pozabili«, da ima slovenščina samo eno črko Č.

odklonim - vse dopise pa pošiljam na naša ministrstva in najodgovornejšim politikom vključno z varuhom človekovih pravic, a žal ni nobenega odgovora. Hiša je fizično res med obema mejnima prehodoma in ima številko Banfi 140. A dokler meja ni ratificirana, ne priznam, da je na hrvaškem ozemlju. Zanimivo je, da smo s štrigovsko osnovno šolo še pred desetletjem zgledno sodelovali, vrstila so se prijateljska srečanja, bili smo pobrateni. Čeprav živim med zapornicami, hrvaških od leta 1991 nisem prestopil. Ko je bil najhujši psihični pritisk, sva se z ženo odločila, da hišo prodava. Napisala sva tablo in jo dala na cesto, češ da je hiša naprodaj. Table zdaj ni več, ker je bila zunaj tako dolgo, da je strohnela. Prodati je nisva mogla, ker kupci le zmigujejo z rameni, ko vidijo, na kako nerodnem mestu je. Tako nimamo denarja, da bi se preselili, in pač nekako živimo v upanju, da bodo naši problemi rešeni.

Peščica ljudi, ki se jim je v vsakdan vrinila meja med državama, razočarana ugotavlja, da jim je slovenska samostojnost prinesla zgolj težave, ki jih prej ni bilo. Ni jih veliko, zato bi bilo toliko bolj pošteno, če bi jim pomagali. Še pred sekiro v kateri koli glavi.

BOJAN PEČEK

PO SLAVIČKU

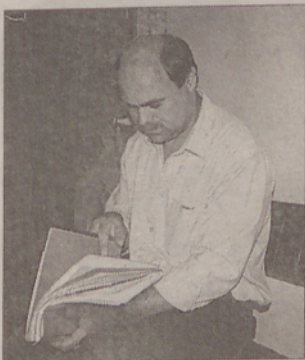
Kdo se ne spomni na nacionalno raven posplošenega velikega boja Razkrižanov za slovenske verske obrede? In sinonima za hrvaško bogoslužje, Stjepana Slavička? Ondan je bil ta boj izbojevan, na istem mestu, pod istimi holmi in v isti idilični krajini pa so zdaj novi križi. In težave.

SEKIRICO!«

carinica je zahtevala račune, čeprav smo v bistvu vozili iz Razkrižja v Razkrižje. Padlo je nekaj grobih besed, uslužbenka pa je med drugim rekla, da za njo za zapornicami slovenskega mejnega prehoda Slovenije ni več, da smo tatovi in da smo Hrvati. To je bila zame največja žalitev.« Marija: »Ne vem več, kaj naj rečem - vsi so nas pozabili. Pred volitvami je ljutomerski župan gospod Bratuša obljubljal cesto, da se bomo lahko normalno vozili domov, zdaj pa je, ko sva ga šla z možem vprašat, kako je z denarjem za cesto, med najinim pripovedovanjem kar zaspal. Cmagerjevi nismo nikakršni razgrajachi, ampak se pošteno preživljamo z garanjem na svoji zemlji, smo in hočemo biti zavedni Slovenci. Ampak tega nihče ne upošteva, vsi so nas pozabili. In se ne bodo zganili, dokler se nekaj ne zgodi. Povem vam, od takrat, ko mi je carinica rekla, da smo Hrvati in povrh tatovi, vozim v avtu sekirico. In kdorkoli mi bo to spet rekel - sekirico v glavo! Takrat bomo nekomu postali zanimivi, prej pa ne!«

JE STROHNELA

Od leta 1991 se je nabral kup hrvaških dopisov Vladu Mesariču, ki jih ta pošilja slovenskemu političnemu vrhu. Nazadnje so ga klicali na hrvaško sodišče, češ da bi njegova otroka morala obiskovati njihovo osemletko. Vlado pravi, da se ne bo odzval niti, če bi skušali s silo.

«Na žalost je marca 1995 prav Slovenija dovolila, da so nas proti naši volji priključili na hrvaško elektriko. Naši so namreč najprej odrezali slovenske žice, da so lahko Hrvati v spremstvu policije napeljali svoje. Uprli smo se, a na koncu spet ostali sami.« Tudi to Vladovo pričevanje je polno grenkobe.

DINASTIJA ŽERDINOVIH

Rodovnik rodbine začneta Terezija Prša, rojena leta 1869 v Polani, in Jožef Žerdin, rojen leta 1864 v Žižkih, med katerima se je nekoč davno rodila ljubezen in z njima prvi zaselek Žižkov. Oboje se je razraslo v eno največjih slovenskih rodbin in v eno najbogatejših prekmurskih vasi. V Žerdinovem rodu jih ima 14 odstotkov visoko izobrazbo (slovensko poprečje 3,4), so zelo ustvarjalni, duhoviti, solidarni in pogumni ljudje, pripravljeni na izzive tretjega tisočletja. V duhu teh lastnosti je bilo tudi njihovo prvo srečanje v zgodovini v soboto, 3. maja, v Žižkih. Maša, poklon Tereziji in Jožefu na pokopališču, sprejem in skupna fotografiranja pred gostilno, kulturno in družabno srečanje v njej, izid knjige Cilke Dimec - Žerdin, veliko pogovorov in

Življenjsko drevo Žerdinovich se je razraslo: 303 so v rodbinah Alberta, Jožefa, Vincija, Verone, Kazimirja, Martina in Štefana. Že pa lahko prištejemo tudi 304. članico »dinastije«, v letošnjem aprilu rojeno Katarino Žerdin. Na srečanju v Žižkih jih je bilo 206.

srečanj, mnoga tudi prvič v življenju, ostajajo v srcih rodbine. Za javnost pa sva jih kosček vzeli Nataša Juhnov in Irma Benko.

Med ugledniki rodbine je tudi Ali H. Žerdin, eno najbolj izostrenih peres slovenskega novinarstva. Jabolko ni padlo daleč od drevesa - Ali je sin Ferija Žerdina, novinarja in urednika iz časov Tovariša, TT-ja in nazadnje Gospodarskega vestnika.

Cilka Dimec - Žerdin je v letu 1997 izpolnila pred leti dano obljubo, da se bodo vsi Žerdini nekoč zbrali na enem mestu. Pa ne samo to. Dogodek je ovekovečila z izdajo knjige STARA HIŽA. Penovci smo se ji oddolžili s šopkom.

Angelca in Štefan iz daljnega Sidneya: »Morala sva priti, tako je hotelo srce ...«

Za omizji v gostilni Horvat v Žižkih se je jedlo, pilo, pelo, klepetalo in vmes tudi nazdravljalo: v zahvalo prejšnjim, na mnoga leta zdajšnjim in na vse dobro prihodnjim iz rodovnika Žerdinovich.

Pet članov posadke in poveljnik ladje Cielo d'Istria Splošne plovbe iz Portoroža so morali za rešetke

KOLOMAN HIRŠL, PREKMURSKI POMORŠČAK

OD UMAZANIJE

BI SE SVINJA CRKNILO

Medtem ko so poveljnik ladje Cielo d'Istria Koloman Hiršl iz Murske Sobote ter mornarji Stanislav Utroša iz Ljutomera, Rudolf Štangelj iz Novega mesta, Marjan Boltež iz Brusnic ter Edvard Vulinovič iz Prevlake in Dragiša Mardešič s Korčule poleti leta 1994 trohneli v brazilskih zaporih, naj bi takratni slovenski vodja diplomacije Lojze Peterle na njihov račun kupčkal z Brazilci, kdo bo slovenski konzul v Braziliji. Ponujal se je neki Ovca in obljubljal, da bo spravil, če dobi ta položaj, zaprte pomorščake na prostost, kar pa se ni zgodilo. Hiršl, ki se bo letos srečal z Abrahamom, je prišel domov novembra lani, na pot pa je odšel, ponovno za šest mesecev, v sredo, 14. maja. Podjetje Splošna plovba v Portorožu, kjer je zaposlen, ima 19 ladij, kar je za Slovenijo, ki je majhna država, veliko. Na ladji je po 20 do 22 članov posadke. Med okrog šesto zaposlenimi so tudi Hrvati, Srbi in Črnogorci.

Kam vas tokrat vodi kompas?

"V Monfalcone, predmestje Trsta, pride ladja Piran, ki ima 18500 ton nosilnosti. Na obale zahodne Afrike bomo peljali cement, vračali pa se bomo s tovorom lesa. Potovanje bo trajalo do 45 dni, med člani posadke smo Slovenci in Hrvati. Ko bo izšla ta številka Pena, bomo nekje pri Gibraltarju.

Prevažate tudi dragocene tovore?

"Tudi, a je vse zapečateno v zabojnikih. Običajna linija je od Indije do Japonske in nazaj s postankom v lukah vmesnih držav."

Torej lahko nevede vozite tudi tihotapsko blago?

"Verjetno res. Ampak če so papirji in vse drugo O. K., nas niti ne briga, kaj je v zabojnikih."

So morda trgovske ladje zanimive za mednarodne teroriste kot so recimo letala za zračne pirate?

"Kaj takega se še ni zgodilo oziroma pred leti potniški ladji Aquile Lauro."

Zakaj ste se sploh odločili za ta poklic?

"Že v osnovni šoli sem naletel na revije o pomorstvu pa sem bral in bral, dokler me ni zagrabilo in me ni več izpustilo."

Družinski mornarski pedigree?

"Ne, ne, sploh ne. Nikogar ni."

Menda se je nekoč pod Murskimi alpami razlivalo Panonsko morje?

"Pravijo, ja. Mogoče pa od tega vse skupaj izvira." (Smeji.)

Torej naravni genski zapis, odtisnjen v ljudeh?

"Mogoče. Saj je bilo in je še precej Prekmurcev med mornarji. Recimo poveljnik Milan Kuzmič, ki je nekaj starejši od mene in ima zdaj lastno agencijo v Kopru.

Koloman Hiršl: »Obtoženi smo bili, da smo odprli privatni zapor in za 23 dni zaprli arabska slepa potnika, da smo ju zaradi verskih razlik mučili z mehaničnimi napravami in ju potapljali v vodo ter da smo ju fizično poškodovali s trajnimi posledicami.«

Splošne plovbe v Portorožu oziroma takrat se v ritahtu. V vojaški mornarici je bil Goljevšček ...

In po štiriletni pomorski šoli v Piranu?

"Dve leti kadet ali pripravnik. Potem izpit za poročnika, kar prinaša položaj tretjega častnika na ladji. Odvisno od sposobnosti je, koliko časa traja, da prideš do drugega častnika. Če hočeš napredovati, je treba nadaljevati šolanje na visoki, prej višji pomorski šoli. Toda še prej sem se zaposlil v Intereuropi v Gornji Radgoni."

???

"Ja, oženil sem se in žena me ni pustila na ladjo. Tri leta sem zdržal doma, imela sva otroka in tako se je zgodilo ..."

... da ste samo za nekaj časa odšli na kopno? Ko okusiš mornarsko življenje, morje, svet, menda ni več poti nazaj?

"Samemu mi ni jasno, kaj me privlači, ko pa je to življenje izredno naporno, čeprav je že zagotovljena večja varnost kot nekoč. So pa strožji predpisi in manj posadke."

Potrebna je velika in vsestranska kondicija?

"Na prvi ladji, to je starem Piranu, sem bil nepretrgoma na poti tudi po 30 mesecev, torej dve leti in pol. Normalno pa je bilo po 15 ali 16 mesecev in nato mesec dni dopusta. Zdaj pa smo šest mesecev doma in šest mesecev na ladji. Vse naloge so natančno predpisane in velja vojaška disciplina."

Ste strog poveljnik?

"Že večkrat sem kakšnega poslal iz prve luke domov, podjetje pa je nato uvedlo disciplinski postopek."

So kršitve povezane z alkoholom?

"Alkohola je že manj. Tedensko ima moja posadka na voljo zaboj piva. Nekateri poveljniki ne dovolijo niti tega. Na Norveškem pa je uživanje alkohola tudi zakonsko prepovedano."

Kaj pa starostna omejitev?

"Do 55 let, podobno kot v letalstvu. Potem pa upokojitev. Imamo beneficirani staž, na 12 mesecev še dva meseca."

Po treh letih ste se vrnili na morje oziroma v Splošno plovbo in nadaljevali šolanje na višji pomorski šoli?

"Dolgo sem bil prvi častnik, predolgo. Če bi bil v partiji, bi tudi prej postal poveljnik in ne šele leta 1987. Članstvo v partiji je bil eden od pogojev za napredovanje. Po desetih letih se vračam na isto ladjo Piran."

Ste prepluli vse vzporednike in poldnevnik tega sveta?

"Povsod sem že bil, le na Novi Zelenadiji še ne."

Ste kdaj doživeli brodolom?

"Nikoli."

Nekaj posebnega v vaši karieri je zagotovo »brazilska epizoda« pred tremi leti, ko ste morali s kolegi za pet mesecev v zapor.

3. avgusta iz Curitibe kapitanu Splošne plovbe Bruno del Giustu v Portorož. Brazilci imajo čudne zakone. Sodišče v Curitibi nas je šest pomorščakov Splošne

plovbe obsodilo na pet mesecev zavora samo na podlagi dveh izjav slepih potnikov in policije, ki nas je zasliševala brez prevajalca."

V brazilskem zaporu ste pet mesecev čakali na razpravo na višjem sodišču ...

"... vendar so bili pritiski na sodišče že tako močni in z vseh strani, iz Avstrije, Velike Britanije, Nemčije, Avstralije in od drugod, da nas je sodnica brez sodbe izpustila iz zavora."

Ste kdaj za prestando gorje terjali odškodnino?

"Podjetje je vložilo pritožbo, vendar iz tega ni bilo nič, saj odvetnik pravi, da dokler ne bo izdana sodba višjega sodišča v mestu Porto Alegre, ni mogoče ničesar ukreniti. Vse skupaj je (bilo) tudi povezano z ogromnimi stroški oziroma podkupovanjem. Medtem ko smo bili v zaporu, pa so se nekateri, med njimi zlasti neki

Prekmurski pomorščak Koloman Hiršl si bo za vedno zapomnil jetniško kletko v brazilski Curitibi.

Ovca, po rodu Slovenec, borili na naš račun za to, kdo bo slovenski konzul v Braziliji. Takrat je bil naš zunanji minister Lojze Peterle, ki se je tudi sestal z brazilskim kolegom. Ovca, ki je tudi sicer naredil ogromno škode, je od Peterleta zahteval položaj konzula, za uslugo pa bi nas spravil iz ječe. Zdaj je konzul nekdo drug."

Glede na takšna tveganja, kolikšno je plačilo? Se splača biti mornar?

"Mesečno zaslužim šest tisoč mark. Po mojem se splača biti poveljnik ali upravitelj stroja ali mogoče še višji častnik, medtem ko ima posadka zelo slabe plače. Splošno plovbo je prevzela država, podjetju pa se najbolj splača zaposlovati Filipince. Slovencev je zelo malo."

PeneP, slike: Jure Zauneker in arhiv Vestnika

Feri Lainšček

Gorička stiska

Madžarska vlada je te dni sprejela načrt gradnje avtocestnega omrežja do leta 2007, iz katerega je razvidno, da se madžarska in slovenska avtocesta ne bosta srečali v bližini Genterovcev, kot so to želeli in načrtovali slovenski predstavniki. Zdi se celo, da sosedje o tem predlogu pravzaprav niti nikoli niso resno razmišljali. Zato je toliko

pomenljivejši spomin na razprave o poteku tovrnega železniškega koridorja Barcelona-Kijev, ko je bilo potihoma slišati izgovor, da bo proga prestopila mejo ravno na Hodošu samo zato, ker tako želijo Madžari. Če k temu dodamo, da je sosednja vlada prav v zvezi s to progo svojčas prisluhnila odločnemu nasprotovanju prebivalcev doline od Gornjega Senika do Monoštra, potem nam je v luči prej navedenih dejstev seveda jasno, kako zlahka in prostodušno je slovenska politika žrtvovala dolino od Puconcev pa tja do Hodoša. Kar naj se iz tega razbere, seveda ni pretenciozni očitek na račun mlačnosti naše zunanje politike, temveč je le še nov kazalec odnosa širše skupnosti do Goričkega.

Po podatkih iz razvojne naloge za Goričko s področja CRPOV je v tem stoletju število prebivalcev v goričkih občinah upadlo za 32,63 odstotka, od tega v zadnjih petdesetih letih kar za 29,66 odstotka. Alarmanten upad števila prebivalcev na tem območju se pravzaprav začel leta 1953, ko je vsako naslednje desetletje vzelo že več kot 6,5 odstotka ljudi in nas z vrtoglavo naglico privedlo v današnji čas demografskega zloma pokrajine. Botrovale so mu kajpada znane ali vsaj bolj ali manj prepoznavne okoliščine, toda zdaj imamo že kar nekaj časa državo, »ki naj ne bo prav nikomur mačeha« in ki navsezadnje tudi ni tako neznansko velika, da bi bila lahko do življenjskega protora še preostalih 30 tisoč Indijancev (pardon, Goričancev!) in slikovitega kosa v marsičem posebne naravne in kulturne krajine kratkomalo nemarna.

Sicer pa, morda se nam res lahko celo zdi, da se prav zdaj, v času razkritja črnih statistik, z Goričkim ukvarjajo mnogi. Znašlo se je v pravcatem navzkrižju razvojnih nalog in načrtov, vsiljujejo se mu upi, da pa se morda le začelja novo in plodno obdobje, ki bo vsem tu dopustilo dostojno življenje. Toda ali je res naključje, da so prav v tem vrenju spet najglasnejši in tudi najučinkovitejši govorniki s paradigmo iz časov, ko je železnica res prinašala in pomenila tudi razvoj? Slutiti je namreč in vsaj za zdaj tako kaže, da bo prav projekt »goričkega železniškega koridorja« prvi in tudi edini, ki bo od vsega v najkrajšem možnem času zares uresničen. Potem pa - kakor že videni! - bo čez čas znova posegla le še zlovešča statistika. Recimo tista, ki bo lahko podatek o zmanjšanju števila krav s kmetij v teh krajih od leta 1991 pa do leta 1995 za 4373 primerjale s kakim še »obilnejšim«. Ali pa tista, ki bo lahko delež nadaljnjega upada kmečkega prebivalstva pojasnila z zvečanjem števila progovnih obhodnikov in železniških skladiščnih delavcev. Ali pa tista - žal vse bolj le še literarno vznemirljiva -, ki bo poročala, da se je opazno zmanjšalo število obešencev. Mnogi so šli v »gorički stiski« posihmal namreč raje pod vlak.

In tudi zato zdaj torej vprašanje:

Kdo je že bil, ki je namignil, da pač reči niso, kar se nam zdijo?

Tito, pravi si gospodin ...

Verjeli ali ne: pred 105 leti se je rodil maršal!

So Tita pokopali v Kumrovcu, v Hišo cvetja v Beogradu pa položili prazno krsto?

7. maja 1892. leta, torej pred 105 leti, se je rodil v Kumrovcu očetu Franju in materi Mariji sedmi otrok in pri krstu je dobil ime Josip. Dasiravno ni veliko študiral, je postal velik mož, ki mu tudi smrt ni prizanesla: umrl je 4. maja 1980. leta na Kliničnem centru v Ljubljani. V nekdanji Jugoslaviji, ki jo je Tito *skup držal*, sta zavladata žalost za ljubljanim vodjem in strah pred rusko zasedbo, do katere pa le ni prišlo. Od takrat se je zgodilo marsikaj, med drugim: uvedba večstrankarskega sistema in razpad umetne združbe *jugoslovanskih narodov in narodnosti*. Štiri nekdanje »separatistične« republike (Slovenija, Hrvaška in Bosna in Hercegovina ter Makedonija) so si izbojevale samostojnost - državnost.

Kaj pa *deček s Sotle*, kakor so ga imenovali nekateri pisci maršalovega življenjepisa? Je pokopan v krsti, ki so jo položili v grob v Hiši cvetja v Beogradu, ali pa morda, kot natolcujejo, počiva na domačem kumrovškem pokopališču? Ali je v rojstnem

kraju pozabljen? Ko bi Tito še živel, bi bil zdaj star 105 let. Lahko si mislite, kako slovesno bi praznovali mesec mladosti in še posebno dan mladosti 25. maja, ki je neuradno veljal za maršalov rojstni dan.

Odgovor na ta vprašanja smo šli iskat v Hrvaško Zagorje - v Kumrovec. Konkretnije: v *Staro selo*, kakor imenujejo stari del Kumrovca, ki je etnografski muzej. *Prva postaja* je bila seveda Titova rojstna hiša s številko 20. Bila je na stečaj odprta in nikjer v njej žive duše. Na hodniku smo naleteli na knjigo vtisov. Ne, Tito ni pozabljen, vsekakor pa ne pri nereformiranih borbah in partijcih, akoravno je bil Kumrovec preplepen s fotografijami drugega hrvaškega »Tita« - Franceka Tudžmana. V knjigi smo preleteli nekaj zabeležk, denimo: *Tito, pravi si gospodin; nitko ti nije ni do koljena. - Zahvaljujem voljenom drugu Titu za sretnu djetinstvu i mladost. - Druže Tito, ti si bio svjetski mangup i lopina, ali si barem bio faca, a ne kako ovi neki danas - sitne duše i sitni razbojници. - Hvala ti za sve, kaj si učinio u svoje vrijeme ...* Notranjost hiše je vzorno vzdrževana. Sicer pa to stavbo in niz drugih objektov upravlja kumrovški oddelek ustanove Muzej Hrvatskog Zagorja s sedežem v Gornji Stubici. Predstavnica magistra Dunja Šarič nam je povedala, da gre za edinstven muzej na prostem, da noben objekt ni prestavljen od drugod, ampak so le obnovljeni - ohranjeni stari. Pa ne le kot *mrtve duše*, ampak je v nekaterih tudi življenje. Vsaj v petih žive

Da Tito ni pozabljen, smo se prepričali tudi ob pogledu na venca, položena pred njegovim kipom: eden je imel trak z barvami hrvaške, drugi pa z barvami slovenske zastave. Očitno so jo položili *vojni drugovi*. Zdi se, da je še največ obiskovalcev iz tujine: pa ne le iz nekdanj bratskih jugorepublik, ampak prihajajo tudi turisti iz Anglije, Nemčije, Italije, Francije, Slovenije ... Dobro je, da Rusi prihajajo kot turisti in da po Titovi smrti niso prišli kot osvajalci.

Kumrovec živi! Kaj pa Tito? Je to, da je dejansko pokopan na kumrovškem pokopališču in ne v Beogradu, natolcevanje ali *živa istina*. Pristojen za odgovor na to dilemo je prav gotovo vaški grobar Moguljak. Našli smo ga pred trgovino, ki je v bližini pokopališča, kjer je *pijuckal karlovaško ožuljsko pivo*. Provokativno smo ga vprašali za Titov grob. Bolj konkretno: Pod katerim spomenikom *familije Broz* je pokopan. Mož je spet srknil pivo, nato pa nas razočaral, češ da Josip v Kumrovcu sploh nima groba, tudi starši naj ne bi bili tam pokopani, pač pa počivajo na Mirogoju v Zagrebu. Je pa tudi on, torej grobar, slišal, da naj bi Tita pripeljali v Kumrovec in ga tam

pokopali. Ali se bo to res zgodilo, seveda ni mogel vedeti, je pa tudi res - pa naj se bere še tako groteskno - na pokopališki ograji smo odkrili listek z napisom: *Prodaje se grob, telefon 553 151*. Na pokopališču so sezidali tudi novo vežico, ki pa še ni povsem urejena. Samo *grobje* tudi ni bogvekako urejeno, vzdrževano, kar pa ni čudno, ko pa grobar pije *ožuljsko*, a je zaznati, da bo sčasoma pogled na poslednje počivališče lepši. So vse to priprave na vrnitev *dečka s Sotle*? Kdo bi to vedel? Tega ni vedela povedati tudi dobro informirana magistra Dunja, je pa ošvrknila Srbe, češ da so imeli (ali še imajo?) ekonomski interes, ko so ponudili svoje beograjsko Dedinje za Hišo cvetja. Saj res? Mar niso ljudje kar nekaj let romali tja v večjem številu kot pa v bosansko-hercegovsko Medžugorje,

kjer se prikazuje devica Marija? Dandanašnji Tita v Beogradu skoraj nihče več ne *obraja*, v kraj prikazovanja pa bomo še šli, kajnega?

Nekaj časa po Titovi smrti je veljalo geslo *Po Titu - Tito!* Glede na to, da je *bil faca* in da smo v njegovem času »dobro živeli«, kot pravijo nekateri ljudje, ob tem pa seveda pozabljajo, da je prej ali slej moralo »počiti«, se zdi, da maršalov duh ni odšel v večna lovišča in lebdi tu nekje nad nami. Sicer pa je človeku menda prirojeno, da se počuti »varnega«, ko je nad njim neka avtoriteta, saj - kot nekateri pravijo - če ni tako, potem je vse *samo ena banda*.

Besedilo:
STJEPAN
L. SOBOČAN
Fotografije:
JURE
ZAUNEKER

*Nova mladost Koraka
mimo hiše stare mladosti.*

Zdenko Brunec s Petanjec, študent gozdarske fakultete v Ljubljani, je kot večina mladih navdušen popotnik. Prekrižaril je Evropo, Venezuela pa je prvi podvig zunaj stare celine. Naslednji cilj ... Ptuj, služenje vojaškega roka.

pen
potuje

Eno od priljubljenih opravil v džungli je bil ribolov, vendar nismo lovili le rib. Včasih se je ujela tudi kakšna želva.

Indijanski deblak bongo je edino prevozno sredstvo po džungli.

Vsako leto posekajo po svetu za osem Slovenij gozdov. Pri tem odstotek venezuelskih gozdov ni zanemarljiv.

Majhne brzice na Rio Negru so nam po nekajurnem vandraniu po gozdu kar prijale. Rio negro - Črna reka zaradi značilne črne vode - kot bi po strugi tekla nafta.

Deset pustolovščin željnih absolventov gozdarstva, med katerimi sem bil tudi jaz, je ob koncu četrtega letnika staknilo glave in začelo razmišljati, kje skleniti naša skupna študentska druženja. Enotni smo si bili, da gremo v Južno Ameriko, vendar v katero državo? Kocka je kmalu padla. Odločili smo se za VENEZUELO.

Nekajurna vožnja z lokalnim venezuelskim avtobusom te zaradi glasne glasbe in silno velikega neudobja dodobra zdela, vendar se drugače ni dalo priti do reke Rio Paragui, ki je naša edina možnost, da prodremo

po njej v džunglo.

Tu se nas je štirinajst ljudi začelo vkrcavati na ogromen indijanski deblak, a nas je pri tem početju kmalu zmotil sila neprijazen vojaški oficir. Težave so se začele. Odločno je vztrajal, da nas je za tak čoln preveč, ugovarjal, da nimamo reševalnih jopičev, povrh tega pa nismo plačali takse za nacionalni park. Še sreča, da smo imeli ob sebi zvitega Indijanca Raya, ki nas je spravil iz te godlje. Normalno, šlo je za podkupnino, ki je v tej deželi kar stalna praksa. Po tej proceduri je zabrnul motor Yamacha in že smo pluli po Rio Paragui med tropskimi gozdovi. Človeka kar stiska pri srcu ob doživljanju teh naravnih lepot. Kljub sušni dobi je bilo kar nekaj rastlin v najlepšem razcvetu. Najbolj pogoste vijolične in rumene barve so dodatno popestrile papige, ki so nenehno preletavale reko. Po sedemurni vožnji je bilo treba postaviti prvi kamp na rečni obali. Da večeri v džungli ne bi bili preveč monotoni, smo si zakurili ogenj, dekleti in Indijanka Dorina so poskrbele za suhljad, fantje pa smo naložili rib za večerjo. Instrukcije za ribolov nam je dal vodnik Ray. Pečene ribe na ognju so bile res nekaj enkratnega. Na koncu pa še požirek viskija, seveda zaradi razkužitve želodca, saj smo bili vendar v tropih, kjer

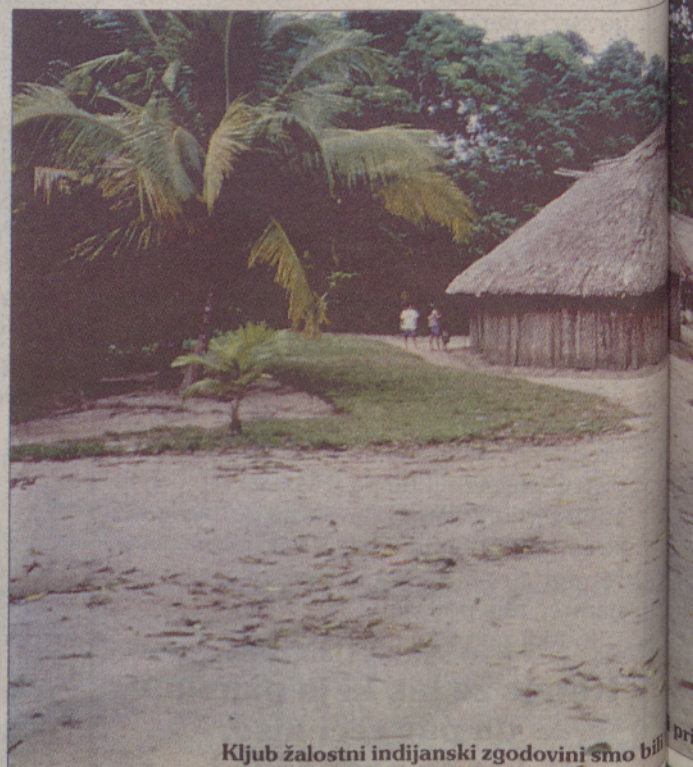
Indijanca sta bila naša voznika po reki Rio Paragui.

VENE

Dežela, ki je vpeta med ekvator in Karibi, je polna počitnice. Posebnih kondicijskih priprav vajami. Potrebno je bilo zbrati denar, ki je bil ježili so se jim lasje. In kaj nam je od tega? Narejenih je bilo 300 km vožnje z indijanskim marš po Gran Sabani in osvojitve mize za domovanje kondorjev, nazadnje pa snovi

razhajajo vsemogoče črevesne bolezni. Ko smo bili že vsi precej utrujeni, smo se zvečeli v šotore. Kmalu pa smo ugotovili, da bi bilo potrebno spiti za triden spanec nekaj več razkužilne pijače. Začel se je namreč nastop godbe na pihala. V prvi vrsti so pele papige, v drugi pavijani in v zadnji je bilo slišati vsemogoče glasove. Na srečo je »pleh banda« hitro končala z vajami. Naslednji dan nas je kaj kmalu zmotil čuden zvok. Jaguar to skoraj ne bi mogel biti, smo ugibali. V daljavi smo videli že prve hiše indijanske vasi. Takoj nam je bilo jasno, od kod ta zvok. Brnel je agregat na dizelsko gorivo. Ali je to mogoče? Seveda je! To so vasi, ki jih je dodobra načela civilizacija. Res da še nimajo zobne ambulante, saj so bili nekateri Indijanci precej škrbasti, je pa le malo manjkalo, da me Indijanček ne bi povozil s kolesom BMX. Kar pa je njihova značilnost, je res velika prijaznost. Takoj smo bili postreženi s pečenimi bananami, rižem in ribjim prelivom. Kratko kramljanje v angleški latovščini je bilo sila zanimivo in hkrati žalostno. Belec jim je vzel praktično vse - njihov ponos, zemljo, bogove in še kaj. Da bi čimprej

prodrli v osrčje džungle smo se jim pristrčno zalivali za izkazano čast. Že smo obžalovali naglo Velike brzice so bile premostljiva ovira. Z velikimi mukami smo morali čez tono težki čoln vleči po kopnem na drugo stran. Seveda je bil počitek nujen. Kljub ranham v reki smo nekateri smelo zagnali vodo, saj sta se kopali tudi naša šoferja - Indijanca. Nedaleč vstan smo zopet postavili kamp tokrat za dva dni na majnem otočku. Ker so ološke potrebe po izletu čanjju neobhodne, na majnem otočku pa protora za WC ni bilo, je bilo potrebno zaplavati na manjši otoček, kjer si lahko opravil. Vendar je ta rešitev kmalu padla v vodo. Drugo jutro reka toliko narasla, našega stranišča ni bilo nikjer več. Pa pustimo malenkosti. Ker smo prodrli po reki že precej globino venezuelskih gozdov, nas je zanimalo, kakšni so. Indijanca nam utirala pot. Neprahoden teren skoraj kot naši Muri. Ovijalke različnih vrst so se vzpenjale proti svetlobi, kjer so morale prebiti skozi tesa sklop dežnikastih krošev, ki so krasile čudovite orhideje. Pravi japonski

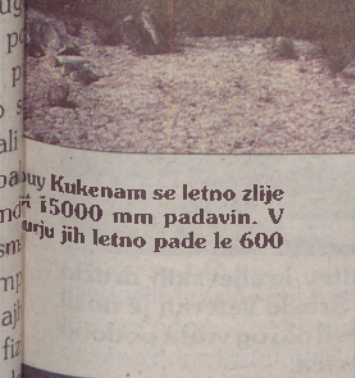

Kljub žalostni indijanski zgodovini smo bili

VEZUELA

arje in ponuja ljubiteljem narave čudovite možnosti za avanturistične primeli, saj je bilo za to poskrbljeno med študijem z raznimi terenskimi izdelati načrt za potovanje. Staršem se je adrenalin kar dvigal in mega uspelo?

dijablakom po porečju Orinoca v osrčje džungle, sledil je enotedenski Roraima, v Andih smo se povzpeli v višine, kjer sta večni sneg in ali peščene plaže Karibskega morja.

S prepolnimi nahrbtniki smo se odpravili po savani proti mizasti gori Roraimi, na kateri je tromeja med Venezuelo, Brazilijo in Gvajano ter kopica rastlin, ki uspevajo samo tam.

150 kilometrov peš hoje so popestrila nevarna prečkanka rek.

vrtovi! Velika drevesa, ki smo jih vsi pričakovali, niso bila ravno pogosta. Le tu in tam je bilo kako drevo, ki bi bilo za ameriškega ali evropskega eksploatatorja res zanimivo. Drevesnih vrst pa toliko, da bi verjetno pri izpitu iz botanike vsi gladko popadali. Kakšna sreča, da ne študiramo gozdarstva v Venezueli. Živalstvo, ki tu kraljuje, se je desetim prihodnjim gozdarjem zelo vljudno umikalo, a pri tem delalo precejšen hrup. Naj omenim le nekoliko bolj razburljivo kampiranje med aligatorjevimi sledmi. Na srečo smo ga videli le za trenutek, potem pa se nam je tudi ta umaknil. Kljub manjši velikosti in nevarnosti je požela veliko

Po enem tednu divjine se nam je zdelo prva restavracija kot privid. V trenutku so bili namizi AREPE - koruzne pogačke z na pol pečenim govejim

mesom in odlično venezuelsko pivo POLAR, na katerega si moral zelo paziti, da ti ga ni izpil kak mimoidoči.

KARIBI - neznosno vročino smo krotili s pitjem tišočerih vrst koktajlov in svežim sadjem. Še zdaj se mi cedijo sline po KUBI LIBRE.

navdušenje želva, ki sem jo ujel na trnek. Poziranje za Vestnik in že je bila nazaj v vodi. Da ne bi kdo mislil, da smo prišli iz džungle brez težav. Ko smo se vračali v civilizacijo, nam jo je zagodel Yamachin motor. Z vijakom smo zadeli ob vejo in jo zlomili. Popravili smo ga z žebcem in kladivom - našim edinim orodjem. Zaradi tega smo se nekaj časa morali voziti ponoči.

Naše potovanje po džungli se je končalo v zadnji indijanski vasi, kjer je domoval naš vodič Ray. Pogostitev kot se spodobi, zahvalna molitev za srečno vrnitev in na svidenje, venezuelski gozdovi.

Nadaljne avanture po Venezueli so bile še pred nami, vendar jih zaradi pomanjkanja prostora opisujem le v slikovni obliki.

Tipična andska kmetija ima v hlevih konje. Prevladujejo majhne kmetijice, ki se preživljajo v glavnem s pridelavo koruze in sladkornega trsa.

Stari delandskega mesta Meride je v kolonialnem stilu dediščine španskih osvajalcev. Leta 1820 je domačine osvobodil Simon Bolivar, kateremu v čast so postavljeni spomeniki v vsakem večjem kraju.

EL TELEFERICO - najdaljša in najvišja gondola na svetu (4020 m nadmorske višine).

Ledeno mrzli tropi se dvigajo visoko nad oblake. Najvišji vrh je Pico Bolivar (5007m), katerega smo tudi osvajali in žal zaradi višinske bolezni prišli le tik pod vrh (4765m).

Kazalci resnice doživijo starost čez sto let in so izpostavljeni velikim temperaturnim razlikam (dnevna temperatura 30 stopinj Celzija, nočna pod ničlo).

Počilo je kot grom

Šofer avtobusa je bil mrtev, sprevodnika pa je rešila malica

Pripoved, ki smo jo slišali pred dnevi, bi se utegnila nanašati na prvo prometno nesrečo s smrtnim izidom v pokrajini ob Muri. Pred dvainšestdesetimi leti se je namreč vlak na nezavarovanem železniškem prehodu v Murski Soboti zaletel v poštni avtobus, ki je bil namenjen v Lendavo, kar je bilo usodno za mladega šoferja Josipa Lukaška. Enaka usoda pa bi verjetno doletela tudi sprevodnika Janeza Kodilo, če bi sedel spredaj kot običajno. Ker pa je bil ravno tedaj lačen, se je umaknil na zadnje sedeže, da med malicanjem ne bi motil šoferja.

Beseda na ta dogodek je nanesla te dni v pogovoru z Mihaelom Fickom, 73-letnim upokojenim mizarjem iz M. Sobote (nekoč je bil doma pri Gradu), ki se še dobro spominja, kako se je tudi sam nekajkrat peljal s tem avtobusom od Grada v Predanovce, kjer je njegova mama služila kruh. Če ga

Mihael in Franc sta nam pokazala, kje se je zgodila po vsej verjetnosti prva prometna nesreča s smrtnim izidom v Pomurju. (Foto: JOG)

spomin ne vara, je stala vozovnica do tja toliko kot dva kilograma kruha, kar je bilo za tiste čase ogromno. Zato so ljudje raje hodili tudi po nekaj kilometrov daleč do železniške postaje in se peljali v Mursko Sobotu z vlakom, če je bilo to že nujno.

No, Alojz pravzaprav ni videl omenjene prometne nesreče, ampak mu je o njej pripovedoval sprevodnik Janez Kodilo.

»Jaz sem srečen, ker sem se dvakrat rodil. Moje drugo življenje se je začelo, ko sem bil sprevodnik na avtobusu. Zvečer smo se pripeljali do Grada, tam prespali, jutraj pa smo se spet zapeljali do Murske Sobote in Lendave. Tako je bilo tudi nekega dne leta 1935. Ko smo uredili vse stvari v Murski Soboti, sem se odločil, da grem sedet nazaj in do Beltincev v miru pojem malico, ki sem jo imel s seboj v torbi. Komaj sem začel jesti, je že treščilo. Nisem videl več ne šoferja ne njegovega sedeža. Tako me je sam Bog rešil smrti, kajti če bi sedel spredaj, bi lokomotiva gotovo tudi mene pokopala pod sabo,« je med drugim povedal.

Kasneje se je Mihael o tem pogovarjal tudi s prijateljem Francem Pertocijem iz Murske Sobote (nazadnje je bil občinski kurir in poslednji bobnjar), ki je bil tedaj doma v Rakičanu. Takrat mu je bilo dvaindvajset let, in brž ko je zvedel, kaj je tako močno počilo, da se je slišalo vse tja do Rakičana, je stekel proti Murski Soboti. Ko je prispel do železniškega prehoda pri pokopališču, kjer tedaj še ni bilo zapornic, je videl, kaj se je zgodilo. Svojim očem pa skoraj ni mogel verjeti. Kasneje je zvedel, kako naj bi se vse skupaj zgodilo, in sicer je prišlo do nesreče zato, ker se železničarji niso držali dogovorjenega pravila, da bi pred križiščem s cesto vlak ustavili in se prepričali, ali lahko varno nadaljuje pot. Tako je običajno še danes v križišču ceste z železnico pred Gornjo Radgono.

Šoferja Josipa Lukaška, ki je bil češke narodnosti, so pokopali na soboškem pokopališču. Zapisan je v tamkajšnjo mrliško knjigo, njegovo ime pa je izpisano tudi na enem od nagrobnih spomenikov, za kar je po mnenju naših

Še živ spomin nekaterih na prvo trčenje vlaka in avtobusa v M. Soboti leta 1935

sogovornikov najbrž poskrbela njegova takratna zaročenka Staza, ki je delala kot natakara v Horvatici gostilni v M. Soboti.

Prebrskali smo tudi vse številke Ljudske pravice in Kleklovih Novin letnika 1935, če bi kdo kaj zapisal o tej nesreči, a žal nismo zasledili niti besedice. Z našo obnovitvijo zgodbe v Penu pa bo poslej ta dogodek le »ovekovečen«.

JOŽE GRAJ

Kralji se

Vse se spreminja, vse se vrača ... poje neka hrvaška popevka. Ob koncu stoletja se politični dogodki vračajo na začetek: propadle so kraljevske dinastije, nista uspela ne nemški fašizem ne sovjetski komunizem, demokracija znova išče svoje preverjene korenine med peskom političnih zablod in podrtijami gospodarskih spodrsrlajev. Potomci kraljevskih dinastij na Balkanu se vračajo. Za začetek samo na obisk. Grof Nikolaj Tolstoj, ki predseduje Mednarodni monarhistični ligi, je pred kratkim izjavil, da so realne možnosti, da se na Balkan povrnejo nekdanje monarhije. Član srbske akademije pesnik Matija Bečkovič je za beograjski tednik Nin rekel: »Kakšna bi bila kraljevina Srbija, najbolje pričajo nekatere evropske kraljevine. Bila bi takšna, kakršna je Španija, kakršne so Švedska, Danska, Norveška ali Nizozemska. Pri tem ne gre niti za vrnitev v devetnajsto stoletje niti za restavracijo preteklosti, marveč za vstop v enaindvajseto stoletje, gre za kraljevino in kralja po meri današnjih ljudi in našega časa.«

Drugi srbski pisatelj Momo Kapor je pred sedmimi leti v pijanem pogovoru iz Niša sporočal Slovincem in Zahodu, »da naj kar odidemo iz Jugoslavije, saj bo Srbija brez Slovencev že čez sedem let podobna Švici!« Bila je to javna žalitev neke zahodne države, ki sicer ni kraljevina, ima pa standard, o kakršnem bo Momo Kapor sanjal še naslednjih sedem krat sedem let ...

Voditelji srbske koalicije Skupaj (Zajedno) so imeli v Kragujevcu zborovanje, na katerem so ljudje klicali voditeljem Skupnosti, kralju in monarhiji. Nosili so srbske zastave in transparente, na katerih je pisalo »Hočemo kralja«. V izjavi lokalnim medijem je Vuk Drašković poudaril: »Današnji Srbiji je potreben Juan Carlos. Na srečo, mi ga imamo v podobi Aleksandra Karadordevića. Sramotno je, da živi prestolonaslednik z begunskim potnim listom, medtem ko se v njegovi palači šopirijo tisti, ki so mu odvzeli premoženje.«

Srbska opozicija poskuša odpreti vrata prestolonasledniku, ki je tako postal dodatno ali morda celo ključno sredstvo v boju z »neuničljivim« Slobodanom Miloševićem. Sam prestolonaslednik je pokazal dobro voljo in je prvič prišel v Srbijo že leta 1992. Takrat je mnoge »podložnike« razočaral, ker jih je ogovoril v katastrofalno slabi srbščini. Aleksander Karadordević, sin emigrantskega kralja Petra II., je te dni napisal pismo patriarhu srbske pravoslavne Cerkve ter ga v njem opozoril, naj ne podpira njegovega strica prestolonaslednika Tomislava, kajti ta je javno podprl zločinca Karađića. Aleksander je dodal, da ima Tomislav soprogo in štiri otroke in mlado ljubico (!). Na njegovo sumljivo pismo se navezuje še izjava akademika Predraga Palavestre, ki v Naši borbi trdi, da je monarhija pravno in ne ideološko vprašanje in da bi moderna ustavna monarhija Srbijo spremenila v pravno, demokratično državo.

Morda bi tako Srbi pod kraljevsko zastavo zanimali vse, kar so storili pod komunistično zvezdo, kot da Evropa ne bi vedela, od kod je prišel komunizem in kaj je prinesel v naše kraje.

»Vrnitev monarhije v Srbijo bi pomenil dokončni konec skupnosti države Srbov in Črnogorcev,« misli črnogorski književnik Jevrem Brković, ki živi v izgnanstvu v Zagrebu. »Črnogorci ne bi nikoli pristali, da bi poleg živega in normalnega črnogorskega prestolonaslednika princa Nikole Petrovića Njegoša še enkrat zaživel pod krono in škornjem dinastije Karadordevićev.« Pravnuk črnogorskega vladike Nikole I. je sedanji francoski arhitekt, ki ga poznajo v Parizu kot monsijerja Petroviticha in je prej podoben pravljicnemu »malemu princu« kot ohölemu vladarju. Princ Nikola Petrović je bil v domovini leta 1989, ko so prenesli posmrtno ostanke njegovega pradede Nikole I. iz Cop d'Antibes v Franciji na Cetinje. Po njegovi smrti je kraljevski naslov podedoval njegov vnuk Mihajlo, ki se je preselil v Pariz in postal Michel. Ker so ga osumili, da je med vojno sodeloval s francoskim odporniškim gibanjem, so ga Nemci, ko so okupirali Pariz, poslali v koncentracijsko taborišče. Njegova žena, temperamentna Bretanka Genevieve Prijent, je ostala v Parizu in leta 1944 rodila »malega princa«. Po končani vojni se je Mihajlo vrnil v domovino: Tito mu je menda

Monarhistov je premalo. Vrnitev kraljevskih družin si želi le manjši del opozicije. Srbski veteran je nosil najprej sliko Tita, zdaj si je obesil okrog vratu podobo princa Aleksandra Karadordevića.

Hrvaška princesa Ingrid Frankopan živi na Finskem, vendar še vedno sanjari o žezlu in kroni na hrvaškem prestolu ...

Kralj Leka je prepričan, da bi Albance lahko rešil političnih nespornostov, socialnih krivic in neverjetne bede ...

vracajo

ponudil mesto šefa protokola, vendar Mihajlo ni sprejel komunistične doktrine in je raje še enkrat odšel v izgnanstvo. Prinčevi starši so se kasneje ločili, Nikola je ostal z materjo ter se tako ni naučil jezika svojih pradedov. Kot študent, star 24 let, je bil leta 1969 na potovanju po Jugoslaviji. Obiskal je Dubrovnik in Cetinje, kjer so ga prepoznali in pogostili. Ko danes razmišlja o političnem sožitju Srbov in Črnogorcev, misli, da je to navadno – posilstvo! »Monarhije so vendar del kulturne dediščine in kulture nekega naroda ...« Kaže, da »mali princ« ni naiven; vrnil se bo, ko ga bodo poklicali pravi ljudje. Kdaj bo to, če sploh bo, ni mogel reči. Za zdaj je ostal v svojem pariškem ateljeju in načrtuje hiše in ne monarhije ...

Pred kratkim se je vrnil v Tirano na obisk tudi albanski kralj Leka. Prišel je skupaj z mednarodnimi zaščitnimi enotami, da bi rešil, kar se še rešiti da, čeprav je Albanija pokazala obraz, ki je Evropo šokirala. A tako jo je šokirala pred tem Bukarešta, Vukovar in Dubrovnik ... Preden je ukrepala, je bilo že vse v krvi, ruševinah ... Kralj Leka je svojo mladost preživel v Johannesburgu. Med Albanci se je zdel nenavadno visok, svet pa je obšla njegova fotografija, na kateri je v srjaci s kratkimi rokavi, s samokresom za pasom in mobitelom na ramenju. Njegovega očeta kralja Ahmeda Zogu sta v Tirani ustoločila srbski kralj Aleksander I. in politik Pašić. Kralj je sicer odpovedal poslušnost Srbom ter odšel v drugo skrajnost in postal italijanski »sluga«. Znana je cinična misel politika Pašića o albanskem kralju: »Temu begu iz Đakovice bomo dajali dinar tako dolgo, dokler bo dober.« Leta 1946 so v Albaniji razglasili republiko in prvo, kar so storili, je bilo, da so leta 1948 prekinili vse stike z Jugoslavijo.

Tik pred letošnjimi aprilskimi volitvami je prišel v Sofijo bolgarski kralj Simeon (to je njegov drugi obisk). Njegov oče kralj Boris III. je med drugo svetovno vojno moral pristopiti na Hitlerjevo stran, vendar je bil tako previden, da je zavrnil preganjanje bolgarskih Judov. Njegov sin, ki že petdeset let živi v tujini, je dejal, da ima »neznansko rad svoj narod, vendar ima samo dve roki«. Privrženci kraljevine, zbrani okrog Gibanja za nacionalno rešitev, ga nagovarjajo, da bi obnovil monarhijo ali pa prevzel vsaj mesto predsednika države ter tako pomagal državi iz socialne bede in gospodarskih težav. Novinarji so na hitro naredili anketo in v njej se je samo vsaki peti Bolgar zavzel za ponovno vzpostavitev kraljevine.

Tudi romunski kralj Michal je prišel te dni s svojo ženo Ano de Bourbon - Parmo v Bukarešto. In tudi njemu so vzklikali »Naj živi kralj!«, nosili napise kot »Monarhija bo rešila Romunijo!« ... V državnem salonu na letališču mu je romunski premier Viktor Ciorbea vrnil romunsko državljanstvo in izročil nov potni list. Kasneje je kralj v središču mesta položil venec v spomin na žrtve protikomunistične revolucije leta 1989. O tem, kakšni so njegovi načrti s kraljevino, ni dal nobenih konkretnih izjav. Tamkajšnja anketa o monarhiji je potrdila, da jo podpira približno deset do petnajst odstotkov Romunov.

Dva Habsburga pa že nekaj časa veselo potujeta po Hrvaški. Poleg Otta von Habsburga še njegov sin dr. Karlo, sicer pilot, višji oficir avstrijske vojske in predsednik Panevropskega gibanja za Evropo. »V nekem smislu se čutim Hrvata. Tukaj je zgodovina moje družine tesno povezana s Hrvaško. Poleg tega sem tukaj spoznal svojo sedanjo ženo. Hrvaška je vprašanje mojega srca.« Kaj pa prestola? O tem še ne kani razmišljati ... Zato pa o tem govori princesa Ingrid Frankopan. »Družina Frankopan je starejša od Habsburgov. Mi smo tukaj že 1250 let. Leta 1526 smo imeli na Hrvaškem svojega kralja. Zato se nikoli ne bom odrekla prestolu!« Ta prestol je seveda njena domišljija, abstraktni finski izdelek ...

Kaj pa mi, Slovenci? Bili smo samo kosezi, svobodni kmetje, gosposvetski stol je ostal na avstrijskem Koroškem, grofje Celjski so izumrli, ostali pa smo na svoji zemlji svoji gospodarji. Prvič v zgodovini smo državotvorni, kralj nam ni potreben, saj eden, pravljčni kralj Matjaž, še vedno spi, ker nam še vedno ni tako hudo, da bi ga krivice, nesporazumi ali nasilje prebudili in bi nam prihitel na pomoč ...

Branko Šomen

SKRIVNOST TROJIŠKE

MARIJO SO NESLI VERNIKI LETA 1694 IZ CERKVE TREH KRALJEV K SVETI TROJICI V PROCESIJI, V KATERI JE BILO OKOLI DVANAJST TISOČ LJUDI

Božjepotno cerkev Sv. trojice v Slovenskih goricah naše prebivalstvo dobro pozna. Marsikdo pa ne ve, da je bila leta 1693 k njej prizidana loretska kapela. Zgrajena je bila s prispevki žene negovskega grofa Marije Elizabete Trautmansdorf. Leto pozneje so sem prenesli iz cerkve sv. Treh kraljev stari kip »črne Marije«. V procesiji je bilo takrat 12.000 ljudi in se je nepretrgano vila med obema romarskima cerkvama. Takratni papež Inocenc XII. je dovolil popolni odpustek vernikom, ki obiščejo loretsko kapelo v nedeljo po osmini Marijinega rojstva. Leta 1904 so prvotni starožitni Marijin kip Trojičani razžagali na štiri dele in ga skrili v loretski kapeli. Nadomestili so ga z novim, ki ga je izdelal domači podobar Perko, ki je bil doma iz bližnjega Porčiča.

Kip prvotne Marije z Jezusom v naročju je bil verjetno gotski. Ob praznikih so ga oblačili v posebna liturgična oblačila, ki so bogato vezena z zlatim in srebrnim vezom.

Bogato vezen plašč, kroni in žezlo, ki jih hrani samostanski muzej, so del oprave starega kipa, ki je bil k Sv. trojici prinesen iz cerkve sv. Treh kraljev 1694.

Trojiški samostan dobiva nekdanjo podobo.

Glavi Marije in Jezusa sta krasili kroni in Jezus je držal v roki žezlo. Dva plašča in omenjeni dodatki so v samostanskem muzeju, ki so ga odprli 1992. leta v počastitev 300-letnice cerkve. V njem je razstavljenih precej votivnih podob, relikvij in bogato vezanih cerkvenih plaščev.

In kje je prvotna plastika? Trojiški župnik pater Franci Kovše ima izjemen čut za izročila preteklosti. Leta 1992 mu je uspelo najti prvoten kip, ki je zdaj na varnem in bo kmalu obnovljen. Svoje mesto bo dobil v muzejski zbirki. O tem nam je mladi pater, ki je dober poznavalec kulturne dediščine, pripovedoval dokaj skrivnostno. Kipa nam ni želel pokazati in prosil nas je, naj tudi njega ne fotografiramo. Poudariti pa moramo, da ima on izjemne zasluge, da dobivata trojiška cerkev in samostan

TROJIŠKI ŽUPNIK PATER FRANCI KOVŠE ODKRIL PRVOTNI KIP LORETSKE MARIJE - DOKAZI O BOGATI PRETEKLOSTI TROJIŠKE ROMARSKÉ POTI V SAMOSTANSKEM MUZEJU - ŽUPNIK JE SAM IZDELAL KNJIŽNE OMARE

ČRNE MARIJE

Črna Marijo z Jezusom v naročju, ki je v trojiški loretski kapeli, je izdelal domači podobar Perko leta 1904.

prvobitno podobo. Župnik Kovše je mlad, povsem sodoben človek. Ker se je prvotno učil za mizarja, se je celo sam lotil izdelave omar za samostansko knjižnico, ki je zdaj povsem urejena za potrebe samostana. Prav te dni pa so pripravili prostor za prvobitno samostansko knjižnico, ki naj bi bila na ogled širši javnosti. V njej bo okoli štiri tisoč knjig, ki so bile napisane ali natisnjene od 1491. do 1830. leta. Zapisati je potrebno, da je bila knjižnica med drugo svetovno vojno povsem razdejana. Takrat so bile od tukaj odnesene tudi druge dragocenosti, saj so bili takrat v samostanu nemški okupatorji. Z zavzetim delom je uspelo župniku zbrati nekdanjo samostansko opremo, knjige ...

POMEN ČRNE MARIJE

In kaj predstavlja črna Marija? Ljudje so že v davni častili črne boginje. Bile so zaščitnice doječih mater, žena nasploh in otrok. Predstavljale so temne sile, ki vračajo življenje v zemljo. Po ljudskem pojmovanju je črna barva znak moči sprememb oziroma ustvarjanja. Temno naročje boginje je kot skrivnost rodovitnosti zemlje.

Pri Sv. trojici imajo loretsko kapelo in kje je iskati njen vzor? Od vseh znanih nahajališč črne Marije je najbolj čaščena

njena čudežna podoba v Loretu v Italiji. Leta 1995 so obhajali njeno sedemstoletnico. Po ustnem izročilu naj bi leta 1291 prinesli nazareško hišico iz Palestine prek Dalmacije štirje angeli na Trsat (kraj nad Reko na Hrvaškem) in od tam leta 1294 v Loreto v Italiji. To je majhen kraj ob reki Musone blizu Ancone. Prvoten kip je dal Napoleon odnesti v Pariz in je zdaj v tamkajšnjem Louvru.

LENARŠKA OBČINA NIMA RAZUMEVANJA

Trojiški župnik gospod Franci Kovše nam je pokazal negativen odgovor, ki ga je dobil od lenarške občine v zvezi s prošnjo za denarno pomoč pri obnovi samostanske knjižnice. Meni, da je Trojica središče turizma v lenarški občini. Poleg tega pa so vredni ogleda Trije Kralji nad Benediktom, cerkev sv. Ruperta v Voličini in še kje, vendar ima občina za to premalo posluha.

Pri Trojici nameravajo obnoviti kapelo ob jezeru in križev pot, ki se je nekoč vil po hribu proti cerkvi. Postopoma obnavljajo samostan in dopolnjujejo muzejsko zbirko, ki je vredna ogleda.

FRANČEK ŠTEFANEČ

ZVEZDNI

Vozniki, takšni in drugačni, se boste prav gotovo razveselili novega modela avtomobilov. Že skorajda legendarna primorska skupina Avtomobili je izdala ploščo z naslovom Navaden dan. Na njej boste našli pesmi, ki še vedno izražajo enako stilno usmeritev te skupine, kot smo jo slišali že pred leti, le da je bila takrat trendovska, sedaj pa zveni bolj nostalgичno. Čeprav so ostali zvesti svojemu slogu, so se Avtomobili zelo omeščali ali, po domače povedano, skomercializirali. Morda bi jih v prihodnje lahko tudi poimenovali kar oldtimerji.

Radio Študent je razpisal v sodelovanju s ŠKUC R. O. P. O. T.-om in Radiom Slovenija natečaj za Novi rock '97. Prijavijo se lahko skupine, ki na Novem rocku še niso sodelovale. Prijava mora vsebovati ime skupine, kontaktno osebo in naslov, posnetke z najmanj petimi skladbami ali najmanj 20 minut lastne glasbe, od tega vsaj dve skladbi v slovenskem jeziku, poimensko sestavo skupine, kratko biografijo in tri črno bele fotografije skupine. Prijave pošljite do 15. junija na naslov: Radio Študent, Cesta 27. aprila 31, 1000 Ljubljana, s pripisom za Novi rock '97.

Kandidate bo izbrana komisija obvestila o izidu natečaja 14 dni po končanem razpisu. Tradicionalni Novi rock '97 bo letos 17. septembra v Križankah.

Najlepše balade Giannija Rijavca boste lahko poslušali na njegovi novi plošči, ki jo je predstavil v galeriji Loterije Slovenije. Ob tej priložnosti je Gianni odkril tudi svoj portret, ki ga je naslikal Ivo Kisovec, ter predstavil videospot za pesem Soča, v katerem lahko vidite veliko razbitih avtomobilov, krvi in trupel z namenom, opozoriti na previdnost v prometu. Giannijev spot je nastal v sodelovanju z Zvezo paraplegikov Slovenije.

Helenina oprava na podelitvi zlatih petelinov je bila res v slogu. Strupeni jeziki pravijo, da je bila podobna pernatim živalim. Se vam svita, kateri?

Ce želite spoznati Anito Vodusek in njene pesmi, potem si morate kupiti njeno kaseto, na kateri boste poleg naslovne pesmi Zdaj drugi rožice sadiš, našli še devet pesmi. Ena od njih je tudi pesem O, ne, pri kateri ji je pri petju pomagal tudi Branko J. Vunjak, imenovani Brendi.

PRAH

Zakaj

Ker sem zaljubljen...

je Oliver Antauer izdal novo ploščo?

Ker je zaljubljen.

In ker ljubezen spremeni človeka, boste odslej Oliverja videvali z nekoliko spremenjeno podobo. Nova frizura, drug stil oblačenja, predvsem pa ljubezen sili človeka, da piše pesmi. Tudi Oliver ni izjema, zato boste na njegovi novi plošči prvič lahko prisluhnili njegovi glasbi in njegovim besedilom.

Ljubezen je torej čutili skorajda v vseh skladbah, prav gotovo pa v naslovni skladbi Ker sem zaljubljen pa v skladbi Rad te imam pa v Vedno rad te bom imel...

Tudi nekaj priredb bomo našli na plošči in

kaseti, pravzaprav jih je kar šest. Tista z ljubezensko tematiko je vsekakor Dan ljubezni, s katero se Oliver spominja časov, ko je sodeloval pri skupini Pepel in kri. In ko se boste dodobra naučili ljubezni, vas bo zadnja skladba popeljala na veselico, in to na tehno veselico. Tehno polka je namreč priredba slovenskih narodnih pesmi v dance obliki, tako da bodo prišli na svoj račun tudi tisti, ki imajo radi domačo zabavno glasbo.

Za vsakogar nekaj, predvsem pa veliko ljubezni, ljubezni, ljubezni, in to zato, ker je zaljubljen.

Mon ami je plesna skupina, ki se hvali, da je bila prva rap skupina v Sloveniji. Zanje so odgovorna predvsem tri imena, Mister music, Grand master rap in Sexi M ali v prevodu Robert Lesnikar, Milan Bratuša in Mojca Zorjan. Prej omenjena imena so namreč njihovi umetniški psevdonimi. Fanta in dekle se pridno pripravljajo na izid prve plošče.

Pomlad je čas za avanture

In če si Avanturo želite, jo imate skorajda na dosegu roke, samo v najbližjo trgovino boste morali ponjo. Izbirali pa boste lahko kar med dvema oblikama, med okroglo in oglato, torej med ploščo ali kaseto skupine Avantura, ki jo pravzaprav ni treba še enkrat predstavljati, saj jo Prekmurci dodobra poznajo. Kjer koli se kaj dogaja, tam jo lahko srečate in uživate ob njeni glasbi, sedaj si pa jo lahko daste zaviti za domov.

No, pa vseeno povejmo, da boste pri Avanturi slišali glas rdečelase Karmen Sreš, ki se usede tudi za klaviaturo, za to pa, da ostanejo avanturisti v dobrem ritmu, poskrbi Žarko Sreš za bobni, tako da tisto osnovno ostane v družini.

Vendar pa vse skupaj zazveni šele takrat, ko Jože Denko uglesi svojo kitaro in Štefan Olaj poskrbi za bas.

Na plošči boste lahko prisluhnili osmim skladbam in ni dvoma, da se bo marsikatera od njih pogosteje znašla na radijskih valovih, predvsem pri čestitkah.

Pri projektu je skupini pomagal team, ki sodeluje tudi pri izvedbi pesmi Simone Weiss, poleg tega pa je ravno tako Simonino ime pod polovico skladb. Ne smemo pa pozabiti še humorista Geze Farkaša, ki se je podpisal pod dve skladbi v prekmurščini, to sta O, ja in Naši dečki. Prva omenjena je nekaj posebnega, saj se Geza v njej tudi razpoje in pravi, da mu je bog dal, da lahko svojo ljubico tudi na stara leta ljubi celo noč.

Je to res ali velja pregovor: Pes, ki laja, ne grize.

Ce pa vam poslušanje kasete in plošče ne bo dovolj, lahko skupino povabite na nastop po telefonu številka (069) 43 175 ali 71 319.

Na odru dva živa,

Tako hudo spet ni. Dva živa, in če sta dva, je to duet; sedi, pet. Pravo ime tega dueta, ki ga sestavljata Goran Bilbija in pevka Vivian Trebičnik, je 2 Alive ali prevedeno Dva živa in to tudi sta, vsaj po ritmu sodeč. Pred vami je torej nov dance izdelek z devetimi skladbami in megamiksom vseh devetih pesmi. Za vse oboževalce tako imenovanih »štanc« bo ta plošča ravno pravšnja.

Celjana sta v dance krogih že kar znana, sploh pa na takih lestvicah kot je D. J. Time, kjer sta se kar visoko uvrščala. Pohvale vreden je njun imidž in Vivian je na odru ne samo privlačna za oko, ampak tudi dobro pleše. Vsem samcem pa moramo žal povedati, da bodo Vivien lahko samo gledali, saj je že oddana. Njen princ iz sanj se imenuje Primož. Stas, glas in ples še niso vse. Vivien se je pri njenem debitantskem projektu preizkusila tudi kot tekstopiska. Za glasbo je seveda poskrbel Goran Bilbija. Očitati pa bi mu bilo treba premalo pestrosti, saj so si pesmi podobne kot jajce jajcu, a ker je to njegov prvi izdelek, se mu pol oprost. Tudi kakšen dober aranžer bi pri vsej stvari prišel prav, Vivian pa do perfekcije potrebuje še malo pevske šole in potem bosta 2 Alive zrela tudi za tujino, saj je treba poudariti, da je njuna angleška interpretacija, predvsem pa Goranov rap v angleščini, doslej najboljša, ki jo je bilo pri nas slišati.

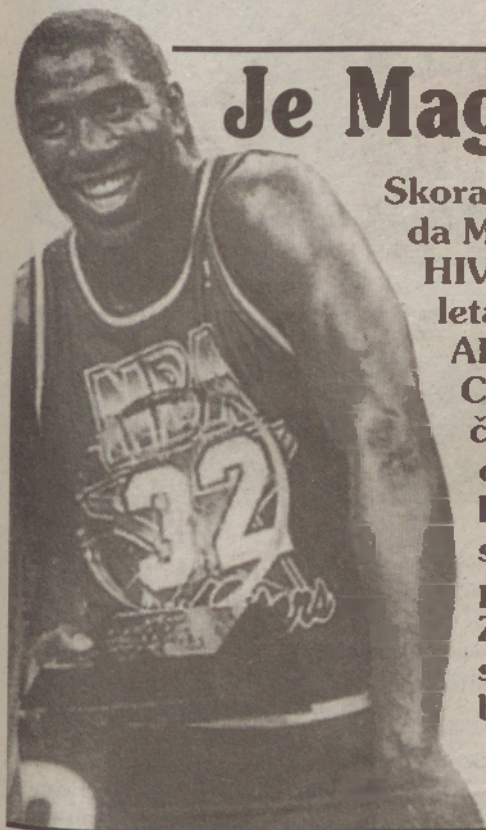
Torej, ko boste slišali Vzela bi te, Obožujem te ali morda In the Sky, potem vedite, da je to 2 Alive.

drugi mrtvi

Je Magic ozdravel?!

Skoraj neverjetno se sliši novica, da Magic Johnson ni več HIV-pozitiven. Kot vemo, so že leta 1991 ugotovili, da ima AIDS. Njegova soproga Cookie je ostala ob njem, čeprav je vedela, da je staknil bolezen pa kakšni tekmi Lakersov, ko so se mu oboževalke kar ponujale. Z Magicom imata štiri leta starega sina, s katerim je bila Cookie noseča dva dni, ko sta zvedela grozljivo novico.

Usmiljena gospa predsednikova

Premier in njegova gospa, pravijo da dobrosrčna in prisrčna.

Ni minil mesec, odkar je postal Tony Blair novi britanski premier, že so se začele

širiti prve zgodbe o njegovi soprogi Cherie Booth. Zaenkrat še dokaj nedolžne in predvsem take, ki govorijo njej v prid. 1. Ko se je vselila v novo stanovanje na Downing street 10, je tam našla zateklo muco. Najprej je tamkajšnjemu stražarju naročila, naj mačka odstani, potem pa je zmagalo mehko srce in dovolila je, da lahko ostane pri hiši. Premierskemu mucu je ime Socks in je star že sedem let. 2. Ko je stanovala še v stari hiši na robu Londona je, ko je bila že dva dni premierova soproga, pozvonil sel, da ji izroči cvetje. Novopečena premierka je odprla pomanjkljivo oblečena. Kako je oblečena, se je zavedla šele takrat, ko sta si sel in stražnik že vse dodobra ogledala. Kot po naključju se je ob istem času znašel tam tudi fotograf, ki je vse skupaj lepo postikal ...

Najlepša ženska dvajsetega stoletja

Lahko si mislite, kar hočete, vendar, če tako pravijo strokovnjaki, bo že držalo. Leta 1991 je veliki ameriški fotograf Herb Ritts na Havajih iskal zanimiv obraz - in našel Cindy Crawford. Pojavila se je v Playboyju na naslovnici, potem pa je vse šlo z vrtočlavo naglico. Seveda je veliko pripomogel tudi znani fotograf, ki je že prej posnel gole Kim Basinger, Tino Turner, Brigitte Nielsen in še koga (pozneje tudi Madono). Punca se je pozneje znašla na naslovnih straneh revij, kot so Vogue, Harpers Bazaara, Cosmopolitan, dobro zaslužila, se poskusila tudi kot igralka, vendar ji največ denarja in slave prinaša naziv najlepše ženske tega stoletja.

To se pa res lahko zgodi samo v Ameriki. In zgodilo se je ob otvoritvi lokala Grand Havana Room na Peti aveniji v New Yorku. Howard Shuster, lastnik lokala, je na otvoritev povabil vsakogar, ki v Ameriki karkoli pomeni, vendar s pogojem, da bo

v lokalu kadil cigaro. In to še ni vse. Če bo kadil cigaro, bo moral za to plačati 3000 dolarjev. Denar ne bo ostal njemu, ampak bo šel za dobrodelne namene - za newyorške brezdomce. Kaže, da je ideja pritegnila, saj se je zbralo kar lepo število prominentnih oseb. Tudi mlada igralka Jennifer Tilly je bila med njimi. Sicer ni bogve znana, je pa vsoto plačala, da bi morda postala.

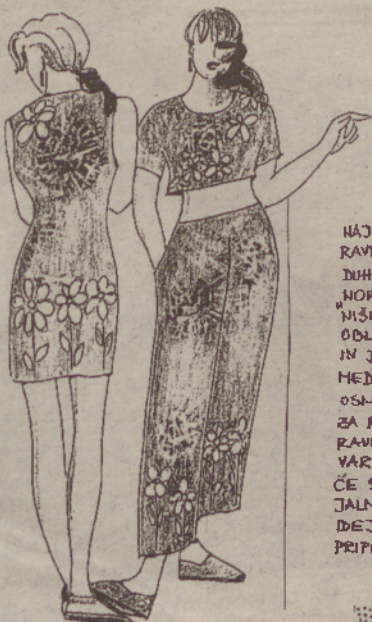

Kadili so za siromake

MODA a'la BREDA

Ustvarjalnost je v vsaki zgodovini človeka prisotna. Zavedal se je, upone strahotne moči, vendar je ni mogel razumeti. V starih legendah so to bogovi ustvarjali, zato so bili živili. Za nas dobro ni zlo na tem svetu. Zato vemo, da ustvarjamo ljudje in spravišemo se, kako prijaviti mogočnega duha ustvarjalnosti, da bi nam služil.

dr. VID PEČJAK

NAJENOSTAVNEJE OBUKOVANA OBLEČILA IZ NARAVNEGA, BELEGA MATERIALA LAHKO TUDI SANI DUHOVITO POBARVATE. NORE CUNJE BOJO PRAV ZANIMIVE V DOPOSTIŠNEM POLETJU. OBLEKO ZAVOBLAJTE NA RAZLIČNIH MESTIH IN JO POTOPITE V TEKSTILNO BARVO. IZBERATE MED SVEŽINI PASTELNIH ODENKOV. NA TO OSNOVO IZBERITE ŠE IGRIV MOTIV Z BARVAMI ZA ROČNO PRESLIKAVO BLAGA. ČE VAM BARVE RAVNO NE "LEŽIJO" IZBERITE TON-TON VARIANTO. PRESENGČENI POSTE Z IZDELKOM, ČE SE V VAS SKRIVA VSAJ KANČEK USTVARJALNEGA DUHA. ČE IMATE KAKšno "HORO" DEJO JE BOH VESELA TUDI JAZ. SMICA JE PRIPRAVLJENA - PREIZKUSITE SE!

BRALJA

župan, župana, županu, župana, **pen** pri županu, z županom, od župana

Tisti petek, ko se je Penova trojka odpravljala k radensku županu, je bilo tamkaj že skorajda obsedno stanje. Vse je bilo v znamenju jutrišnjega maratona pa še mini maraton, bi mu lahko rekli, je bil ta dan, ki je bil bolj dobrodelne narave in res po olimpijskem načelu: pomembno, da sodeluješ in plačaš štartnino, ki bo šla za mamograf soboške porodnišnice. Če sodeluješ torej, si že zmagovalec ...

RADENCI

Balkon županovega urada. Če ne bi gledal na dvorišče, bi bil primeren za kakšne pomembne govore.

BREZ

RADENSKE

Tako smo si rekli: ko bomo obiskali radensko občino, pogledjmo kraje in ljudi, kako kaj tam živijo, na Radensko pa tokrat pozabimo, čeprav to pravzaprav niti ni tako enostavno. Kraj, ljudje in podjetje so zelo povezani.

Tokrat se je začelo zelo lepo. Z le 20-minutno zamudo se je Penova trojka odpravila na pot. Vreme in temperatura kot sredi poletja, fotoreporterka Nataša ni kazala znamenja, da bo komplicirala, Irma mrtvohlada. Bojan rahlo vznemirjen. Torej bi se moralo vse skupaj dobro končati. In se tudi je.

Župan nas je pričakal v svoji rezidenci. Škoda, da ob sprejemu ni bilo tudi doktorja Ruglja, katerega smo sicer srečali pozneje na prireditvi v čast maratona. Od vseh ponujenih pijačah, kar jih premore

Nekdanja nemška vrtina. Žabe si zvedavo ogledujejo Bojana.

Kdo bi pomislil, da je deset metrov za obrežjem odlagališče smeti.

županov urad, smo se odločili za ledeni čaj in plastenko na dušek izpraznili, nato pa kar oddrveli na »teren«. Odpeljali smo se na manj prijazen kraj. Na odlagališče odpadkov v Hrastje - Moti. Seveda, tudi to je življenje!

Odpadki so svetovni problem in mislim, da so ga v Radencih dobro rešili. Ko smo prišli v bližino odlagališča, je bil pred nami kar idiličen prizor. Mirno jezero, ob njem pa kak ducat dokaj glasnih ribičev, ki bi sicer lahko bili kar tiho, saj še nobeden v tistem času, ko smo prišli in bili tam, ni ujel niti ribice. So pa bili dokaj gostoljubni in nas povabili v bližnji

Pri Žnuderlovih smo se kar lepo razgovorili in na mizo so prinesli meso iz tünke in dobro buteljko. Edino sin Beno z velikimi načrti, ki jih trenutno ne more uresničiti, resno zre predse.

ribiški dom, kjer so imeli piknik. Vsi so bili člani nekega radgonskega kolektiva in se odločili, da bodo na tak prijeten način preživeli konec tedna. Dobra ideja. Da, skoraj bi pozabil. Odlagališče smeti smo šli vendar gledat. Skoraj ga ni bilo videti, saj je bilo lepo skrito za nasipom in je bilo od jezera oddaljeno kakih 20 metrov. V lepo urejenem ribiškem domu smo se ohladili s pijačo naše mladosti, nato pa jo mahnili v gorice, proti Murščaku.

Z županom sva se peljala spredaj, da oni zadaj ne bi preveč blodili. 5400 prebivalcem županuje, ki živijo v dveh krajevnih skupnostih: Radenci in Kapela. Občino bi lahko opredelili kot turistično-kmetijsko, ki ima 140 obrtnikov in podjetnikov.

-Kak kilometer iz Hrastja - Mote, med travniki, zagledam vrtino. Že se peljemo mimo, ko se domislim, da bi si jo bilo dobro ogledati. Mar so nekoč tukaj ljudje ob žetvi natakali slatino? Župan ni vedel, končno pa, saj ne more vsega vedeti, četudi je župan. Vrtina kot vrtina, vseeno se mi je zdela nekam čudna, saj je imela celo dva večja bazena, v katerih so kraljevale žabe in nas gledale z izbuljenimi očmi. No, pozneje pri Žnuderlovih v Murščaku zvedemo, da so vrtino naredili Nemci že leta 1942. Niso iskali zdravja, ampak nafto (zato jih je pa hudič vzel!). Še dobro, da

je niso našli, saj bi bila zdaj v Radencih rafinerija in ne zdravilišče, pomislim.

Peljali smo se dalje proti Murščaku. Ob vznožju, vzpenjali smo se v Slovenske gorice, opazim lepo urejeno igrišče. Od tamkajšnjega športno-kulturnega društva je. Pozneje na domačiji Žnuderlovih zvedemo, da vedno niso tako skrbni. Od VG Kapele so vzeli v najem nekdanjo šolo. Za svoje dejavnosti in prireditve. Zdaj, ko so malce drugi časi, je ta dejavnost zamrla, najemniki pa so še naprej. Zdaj je lastnik Žnuderlov sin Beno, ki bi rad tukaj uredil trgovino in še kaj, vendar najemniki prostorov, ki jih ne potrebujejo več, nočejo zapustiti. Objekt propada, kot da ne bi imel lastnika. Potreben bi bil pameten dogovor. Od Žnuderlovih smo morali še v Okoslavce k Vladu in Francu Kupljenju. Nekoč naj... kmetija, danes priznani vinarji. Tudi z mammo smo se pogovarjali, ki je postavila temelje Kupljenovine, potem smo pa že morali v Radence na mali maraton. Da, to je pa že druga zgodba, a smo rekli, da o Radenski ne bomo pisali. Morda le toliko, da sta se tam srečala župan in tamkajšnji novinar in začela razčističevati spor, ki je menda nastal zaradi napačne interpretacije županove izjave. Bog daj, da bi se tudi ta stvar čimprej uredila.

Jožef Rituper
Slike: JUNA

penelopa

Kaj pomaga, če je prevroče? Za osvežitev v ustih je to, recimo, lahko tudi sladoled; nog(ice) pa enostavno nekoliko bolj razkriješ ... ali pa odpotuješ v hladnejše kraje. Za Suzano, ki rada potuje, to ne bi bil noben problem. Spotoma bi si lahko priskrbeli še kakšno dragoceno znamko in kovanec - nekaj koristnega za njen hobi. **Suzana Gjergjek**, 27-letna natakara, iz Iljaševca.

Foto: -aj

Kupljenovi v skoraj popolni zasedbi. Proizvodnjo vina so dobro zastavili, delo pri tem dobro razdelili.